
TOORTS

Hemelbrand, zachtlap, aronsstaf, kerskruid,
paaskers, wolbloem, nachtkaaers

Verbascum thapsiforme

Van de verschillende soorten noemen we vooral de koningskaars (*Verbascum thapsus*) en de stalkaars (*Verbascum thapsiforme*).

Eigenschappen: de toorts is een mooie sierplant in de tuin. De felgele bloemen hebben een slijmlosmakende werking en helpen aldus de luchtwegen van slijm te zuiveren. Ook bestrijden ze ontstekingen in de mond, keel of luchtwegen. Alleen de geelste bloemen zijn hierbij van nut, omdat de geneeskracht samenhangt met de kleurstof, en als ook maar de geringste verkleuring optreedt vermindert of verdwijnt hun werking.

De koningskaars is een hoog opschietende plant met verschillende namen. De naam 'aronsstaf' stamt uit de Bijbel: ... en zie, Aärons staf, voor het huis van Levi, bloeide want hij bracht bloeisel voort (Numeri 17:8). Hij werd in de Middeleeuwen als kaars gebruikt. Hiertoe werden de stelen in vet of pek gedoopt.

Uiterlijk van de plant: deze grote rechtopstaande plant is tweejarig en hoort tot de leeuwebekachtige (*Scrophulariaceeën*). Zijn hoogte varieert van 120 cm tot ruim 2 m. De bladeren lopen als lijsten langs de stengel die onvertakt is, af. Door hun dikke witte beharing hebben ze een viltig voorkomen. Ze zijn breed, lancetvormig. De bloemen zijn tamelijk groot en geel.

Ze staan in dichte aren, de bloemkroon heeft een verdiepte of bijna vlakke zoom. De bloemkelk is vijflobbig en bezit vijf meeldraden. Ze zijn ternauwernood gesteeld en hebben een diameter van ca. 2,5 cm. De vruchten zijn eivormig en nauwelijks groter dan de bloemkelk.

Kweek: de toorts stelt weinig eisen aan de bodem en groeit zelfs op zandige of drassige grond, maar de planten tieren welig op een goed gedraineerde kalkhoudende grond. Hij doet het beste op een zonnige, tegen de wind beschutte plaats. Toortsen kunnen in een bak of zaaibed met een speciaal voorbereide fijne grondstructuur worden opgekweekt. U moet ze van *augustus* tot *september* op hun permanente plaats zetten en dan bloeien ze het jaar daarop. Wanneer u deze planten in het voorjaar uitplant, dan krijgt u kleinere bloemen en een verminderde opbrengst. De afstand van plant tot plant moet 50-60 cm bedragen. Als de grond waarop ze staan met rust gelaten wordt, zaaien ze zichzelf uit, maar ze moeten altijd voldoende ruimte hebben.

Oogst en drogen: de plant bloeit van juni tot augustus en gedurende deze periode moeten de bloemen als het droog is bijna dagelijks worden afgeplukt, omdat ze na elkaar opengaan en dan makkelijk afvallen. Aangezien de afgevallen bloemen niet meer gebruikt kunnen worden, moeten ze geplukt worden als ze helemaal open zijn. De makkelijkste plukmethode is de bloem tussen duim en wijsvinger te pakken, omdat u hierdoor verhindert dat de bloem zich weer sluit. Wilt u er thee van trekken, dan moeten ze meteen na het plukken gebruikt worden en gaat u ze drogen, dan dient dit plukken meteen na het opdrogen van de dauw te gebeuren. Na het droogproces moeten ze even felgeel van kleur zijn als tevoren en in luchtdichte potten op een kurkdroge donkere plaats bewaard worden.

Gebruik: de thee van toorts wordt getrokken door 2 theelepels per kop te rekenen en de bloemen minstens 5 minuten te laten trekken. Daarna goed zeven. Bij een hardnekkige hoest kunnen twee koppen per dag wel eens helpen.